

ХЕРСОНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

21
травня
2025
року

Херсон-Кропивницький

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
STATE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES IN KONIN (POLAND)
CHRISTIAN-ALBRECHTS-UNIVERSITÄT ZU KIEL (GERMANY)
LATVIA UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES AND TECHNOLOGIES (LATVIA)
IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY (GEORGIA)
ПРИВАТНА УСТАНОВА «АКАДЕМІЯ «VOLASHAQ»» (РЕСПУБЛІКА
КАЗАХСТАН)
ВИЩА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВРОЦЛАВІ (POLAND)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК «COLLEGIUM BALTICUM» (POLAND)
ПОМОРСЬКА ВИЩА ШКОЛА У СТАРОГАРДІ ГДАНСЬКОМУ (POLAND)
UNIVERSITY OF DUBROVNIK (CROATIA)
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» (УКРАЇНА)
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (УКРАЇНА)
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
БІЗНЕС ОСВІТИ (УКРАЇНА)
СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
КІРОВОГРАДСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЕКСПЕРТНО-
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОРАДЧА СЛУЖБА" (УКРАЇНА)
ВІДПІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПОСЕРЕДНИЦТВА І
ПРИМИРЕННЯ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ (УКРАЇНА)**

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

*МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ*

21 травня 2025 року

Херсон-Кропивницький

УДК 330.341.1:658

Підприємництво, облік та фінанси: сучасний стан й перспективи повоєнного відродження: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м.Херсон - Кропивницький, 21 травня 2025р.). – Херсон: ХДАЕУ, 2025, 473 с.

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ», яка організовувалася кафедрою підприємництва, обліку та фінансів на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету

Редакційна колегія:

КАРНАУШЕНКО Алла, к.е.н., доцент, завідувач кафедри підприємництва, обліку та фінансів

КОНОНЕНКО Леся, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів

ПОВОД Тетяна, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів

Організатори випуску збірника:

Кафедра підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції. Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть безпосередню відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен, дотримання академічної доброчесності тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

©ХДАЕУ, 2025

©Колектив авторів, 2025

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

КИРИЛОВ Юрій – д.е.н., професор, ректор, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ГРАНОВСЬКА Вікторія – д.е.н., професор, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ЛАВРЕНКО Сергій – к.с.-г.н., доцент, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КИРИЧЕНКО Наталя – к.е.н., доцент, декан економічного факультету, Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

SHERNIAVSKA Tetiana - Professor, Doctor of Science in Economics Department of Economics and Technical Sciences State University of Applied Sciences in Konin (Poland)

BEDIANASHVILI Givi - Doctor of Economic Sciences, Professor (Associate) of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University; Professor of Grigol Robakidze University; Expert of the Georgian National Academy of Sciences; Academician of the Georgian Academy of Economic Sciences (Georgia)

ZYWUCKA-KOZŁOWSKA Elżbieta - Assoc. Prof. Department of Criminal Procedure and Executive Criminal Law Faculty of Law and Administration University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Republic of Poland)

MALINOWSKA Irena - Phd, Doctor of Social Sciences, Rector's Representative for International Cooperation University of Vocational Training Wrocław (Republic of Poland)

WŁODARCZYK Renata - Dr Hab. Inż. Prof. Cb Bezpieczeństwo Wewnętrzne Akademia Nauk Stosowanych Collegium Balticum, Szczecin (Republic of Poland)

IRIS LONČAR, Phd In Economics, Department Of Economics And Business, University Of Dubrovnik (Croatia)

SANDRA MEMUNIĆ, Head Of Office For International Relations And Research Projects, University Of Dubrovnik (Croatia)

РИСМАГАМБЕТОВА Гульнара– к.ю.н., асоційована професорка, ректор Приватної Установи «Академія «Volashaq»» (Республіка Казахстан)

ШАКЕНОВ Ардак– к.ю.н., професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики юридичного факультету НАТ «Карагандинський університет імені академіка Є.А. Букетова» (Республіка Казахстан)

КІСІЛЬ Микола - провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», кандидат економічних наук (Україна)

АРХИПЕНКО Світлана - к.е.н., доцент в.о. зав. кафедри маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління Криворізького національного університету (Україна)

ЗАЙЧЕНКО Володимир – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи Центральноукраїнського національного технічного університету (Україна)

ПРОКОПИШИН Оксана – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. ГЖИЦЬКОГО (Україна)

КОЛОМОЄЦЬ Олександр - к.ю.н., доцент, завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, провідний фахівець з організації наукової роботи Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (Україна)

ГЛІЖИНСЬКИЙ Віталій - керівник Громадської організації "Кіровоградська обласна сільськогосподарська дорадча служба" (Україна)

КРАВЦОВА Світлана - виконуюча обов'язки керівника Відділення Національної служби посередництва і примирення в Херсонській області (Україна)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

КАРНАУШЕНКО Алла – завідувачка кафедри підприємництва, обліку та фінансів, к.е.н., доцент, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

МАРМУЛЬ Лариса – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПАНТЕЛЕЙМОНЕНКО Андрій – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПРИСТЕМСЬКИЙ Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

САВЧЕНКО Віра - к.е.н., професор, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

СКРИПНИК Світлана - д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

БОЙКО Людмила – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КОВАЛЬ Світлана – к.е.н., доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

КОНОНЕНКО Леся – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ПОВОД Тетяна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

САКУН Аліна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;

ШЕПЕЛЬ Інеса - к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет.

Тютюнник С.В.

к.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування, доцент,

Горбань А.А.,

здобувач вищої освіти

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава, Україна

АНАЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасне підприємницьке середовище в Україні функціонує в умовах зростаючої нормативної нестабільності, посилення контролю з боку податкових органів та трансформацій фіскальної політики. З огляду на ці фактори, питання податкових ризиків набуває особливої актуальності, адже навіть формальне дотримання податкового законодавства не гарантує відсутність донарахувань, штрафів або спорів з контролюючими органами.

У цьому контексті економічний аналіз виступає ключовим інструментом для виявлення, оцінки та моніторингу податкових ризиків, що дозволяє знизити фіскальне навантаження та забезпечити стабільність господарської діяльності. Ефективний аналіз податкових ризиків також стає важливою частиною внутрішнього контролю та управлінського обліку, що сприяє стратегічному плануванню і мінімізації фіскальних втрат.

У межах дослідження було проаналізовано сутність податкових ризиків, їх вплив на діяльність підприємств, а також вивчено сучасні аналітичні інструменти, які застосовуються для їхньої ідентифікації, оцінки та управління.

Розгляд здійснювався з позицій практичного впровадження на підприємствах малого та середнього бізнесу в Україні [2]:

1. Визначення природи податкових ризиків.

Податкові ризики – це ймовірність виникнення негативних наслідків для підприємства у результаті неправильного або несвоєчасного виконання

податкових зобов'язань, що може призвести до фінансових втрат, штрафів, судових витрат, блокування податкового кредиту або втрати ділової репутації. Податковий ризик є одним із різновидів економічного ризику, якому притаманні всі характеристики загальноекономічних ризиків: конфліктність, ймовірність, невизначеність, альтернативність, всеохоплюваність та ін. Податкові ризики потрібно не тільки передбачати, а й готувати проекти управлінських рішень щодо їх мінімізації, тобто можливості управління ними. Керування ризиками повинно ґрунтуватися на використанні системного підходу.

На практиці податкові ризики виникають через:

- часті зміни законодавства, включаючи зворотну дію нових норм;
- недосконале ведення обліку (зокрема первинних документів);
- помилки в заповненні декларацій та реєстрації ПДВ-накладних;
- ризикові контрагенти;
- відсутність внутрішнього податкового контролю;
- недотримання принципів трансфертного ціноутворення [4].

2. Аналітичні підходи до виявлення податкових ризиків.

Проведено систематизацію основних методів аналізу податкових ризиків, які можуть бути ефективно застосовані на підприємстві:

– Індикативний аналіз. Полягає в оцінці податкового навантаження підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів: частка сплачених податків у витратах, співвідношення нарахованого ПДВ до доходів, відхилення фактичних сум податків від середньогалузевих. Такі показники допомагають виявити аномалії, що можуть зацікавити фіскальні органи.

– Горизонтальний і вертикальний аналіз податкових платежів. Дозволяє визначити динаміку зміни податкового навантаження у часі, його структуру та залежність від інших статей витрат. Зокрема, якщо упродовж кількох періодів фіксується зменшення частки податкових платежів без відповідного зменшення прибутку або доходу – це сигнал про можливі ризики.

– Порівняльний (бенчмаркінг-аналіз). Підприємство зіставляє власні податкові показники з даними інших аналогічних компаній у своїй галузі. Якщо показники суттєво відрізняються (наприклад, у кілька разів нижче сплачено податку на прибуток), це вказує на необхідність внутрішнього аудиту або коригувальних дій.

– SWOT-аналіз податкової політики. Дає змогу системно оцінити сильні та слабкі сторони внутрішньої системи податкового обліку, а також зовнішні можливості й загрози. Наприклад, слабкою стороною може бути відсутність податкового планування, а загрозою – запровадження нових критеріїв ризиковості платників ПДВ.

– Метод сценарного аналізу та стрес-тестування. Дозволяє змоделювати ймовірні зміни податкового законодавства та оцінити їхній потенційний вплив на показники прибутковості й ліквідності підприємства. Наприклад, розраховується вплив гіпотетичного зменшення ліміту амортизації або скасування пільг [1-4].

3. Практична ефективність впровадження аналітичних процедур.

На практиці використання аналітичних підходів до виявлення податкових ризиків дозволяє:

– зменшити частоту податкових перевірок, оскільки підприємство попередньо оцінює і виправляє потенційні відхилення;

– знизити ймовірність застосування штрафних санкцій;

– посилити переговорні позиції з контролюючими органами, маючи аналітично обґрунтовану позицію;

– вчасно змінювати податкову стратегію залежно від змін у законодавстві (наприклад, змінити систему оподаткування або реструктурувати бізнес-процеси).

Особливого значення аналіз набуває в умовах функціонування СМКОР (системи моніторингу критеріїв ризиковості податкових накладних), де певні показники автоматично визначають «ризиковість» підприємства. Відповідно, аналітика – це інструмент запобігання блокуванню накладних та втраті ПДВ-

кредиту.

Аналітична оцінка податкових ризиків є необхідним елементом системи управління підприємством в умовах зростаючої складності податкового середовища. Її впровадження дозволяє не лише знизити фінансові втрати, а й сформуванню стратегію сталого податкового планування.

Сучасний економічний аналіз повинен інтегрувати інструменти ризик-менеджменту, адаптовані до податкової специфіки, з урахуванням частоти змін у законодавстві та підвищених вимог з боку податкових органів [5].

В умовах України особливо актуальним є розвиток внутрішніх систем аналітичного контролю, що базуються на методах фінансового аналізу, автоматизації звітності та стратегічному податковому плануванні. Удосконалення цих підходів має сприяти підвищенню податкової культури, зниженню конфліктності між бізнесом і державою та формуванню більш прогнозованого фіскального середовища.

Список використаних джерел

1. Гловацька Н. Аналіз ризиків в оподаткуванні як фактор податкової безпеки підприємства. *Вісник THEU*. 2020. №4. С. 94–100.
2. Євтушенко Н. О. Податкові ризики та система керування ними. *Вісник Дніпровського університету. Серія: Менеджмент інновацій*. 2016. Випуск 6. С. 68-77. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/visnik/fmecon/program_5e4b8eac1328a.pdf
3. Кущик А. П. Управління ризиками : навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 119 с.
4. Петренко І. Податкові ризики, що впливають на економічну безпеку підприємства. *Банкрутство & Ліквідація в Україні*. 2019. URL: <https://bankruptcy-ua.com/articles/10955>
5. Соловйова Т. Як бізнесу ефективно управляти податковими ризиками. URL: <https://juscutum.com/ru-tatyana-soloveva-kak-biznesu-yeffek/>

повоєнного відродження	
Прокопишин О. С. Система електронного документообігу як основний інструмент оптимізації підприємства	248
Рижикова Н.І., Прасол О.О. Облік витрат підприємства в умовах економічної нестабільності: проблеми та напрями удосконалення	252
Рожак Г. В., Нашкерська Г. В. Умови застосування малими підприємствами касових апаратів в умовах воєнного стану	255
Рубаненко І.М. Механізм розвитку електронної комерції в умовах цифрової трансформації економіки України	258
Остапенко Р.М., Наумова Т.А. Аналіз цифровізації бухгалтерського обліку: можливості та виклики	263
Скрипник М.Є. Програмне забезпечення для автоматизації обліку та подання звітності	267
Скрипник Н.В. Формування облікової політики для оптимізації оподаткування	272
Скрипник С.В. Оподаткування агровиробників у контексті національної стратегії доходів	277
Михальченко В.В., Мікуляк К.А. Овердрафт як фінансовий інструмент для підтримки та розвитку бізнесу в Україні	282
Тютюнник С.В., Горбань А.А. Аналітичні підходи до оцінки податкових ризиків на підприємстві	285
Fedoryshyna L. Financial control as a component of financial management at the enterprise	289
Фімяр С.В., Горєвой А.М. Планування грошових потоків: системи і методи	294
Харечко О. О., Ільченко О.О., Сакун А.Ж. Проблеми документування, оцінки та аудиту витрат на відновлення: український контекст	299
Ціцька Н.Є., Ціцький П.В. Шляхи адаптації національних форм звітності до міжнародних стандартів фінансової звітності	302
Чернодубова Е.В. Управління фінансами страхової компанії з метою забезпечення сталого розвитку	307

